

N:o 24.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter förre landtbrukaren Carl Johan Johansson; gifven Stockholms slott den 27 Januari 1899.

Sedan förre landtbrukaren Carl Johan Johansson på Gärdberg i Varnums socken af Vermlands län, hvilken år 1871 afflyttat till Amerika, efter af vederbörande derom gjord ansökan, genom Ölme, Visnums och Väse härads tingslags häradsrätts laga kraftvunna beslut den 29 oktober 1894 förklarats skola för död anses, samt i den efter honom den 9 januari 1895 upprättade bouppteckning antecknats, att han, så vidt känt vore, icke efterlemnats några arfvingar, för så vidt icke såsom sådan finge erkännas stadsbokhållaren i Upsala C. E. Lundblads hustru Laura Maria Johansson, hvilken uppgifvits vara äkta dotter till den af lidne, som dels skulle hafva häfdat hennes moder under äktenskapslöfte och dels efter hustru Lundblads födelse skulle hafva låtit såsom sin hustru kyrkotaga hennes moder, så anhöllo i en till Kongl. Maj:t den 17 mars 1896 ingifven skrift stadsbokhållaren Lundblad och hans bemälda hustru, under åberopande af omförmälda i bouppteckningen efter Carl Johan Johansson antecknade förhållanden, att, som hustru Lundblad icke kunnat styrka sin ifrågavarande skyldskap med Carl Johan Johansson och af sådan anledning icke kunnat göra sin arfsrätt gällande, samt några arfvingar efter denne icke gifvit sig tillkänna, vid hvilket förhållande kronan skulle inträda i rätten till Carl Johan Johanssons qvarlåtenskap, kronans berörda rätt måtte efterskänkas till förmån för hustru Lundblad; hvarjemte sökandena framhöllo, hurusom af ett utaf Carl Johan Johanssons fader J. A. Johansson upp-

rättadt testamente skulle framgå, att han velat tillförsäkra hustru Lundblad den rätt till Carl Johan Johanssons qvarlåtenskap, i hvilken hon nu anhölle att varda insatt; varande vid ansökningen fogade *dels* ett af stadskassören i Upsala P. Eriksson den 19 december 1895 utfärdadt intyg af innehåll att sökanden Lundblad icke egde någon nämnvärd enskild förmögenhet, enär, såvidt betygsgifvaren hade sig bekant, Lundblads egande fastighet i Upsala vore besvärade med in-teckningar till betydliga belopp, *dels* i bestyrkt afskrift ofvan återopade af Carl Johan Johanssons fader J. A. Johansson den 10 november 1881 upprättade, behörigen bevakade testamente, hvari förordnades, bland annat, att, om Carl Johan Johansson icke återkomme och han blefve för död förklarad, hans oäkta dotter med Johanna Olsson från Vall i Visnums socken skulle, med förbigående af testators lagliga arfvingar, erhålla Carl Johan Johanssons moderne lösörearf, hvilket arf innestode hos den för Carl Johan Johansson förordnade gode mannen C. Anderson, *dels* i bestyrkt afskrift en den 8 maj 1873 upprättad bouppteckning efter förre gästgifvaren J. A. Johanssons i Christinehamn hustru Anna Margreta Johansson, född Lindell, hvaraf framginge, att hon, som afidit den 2 april samma år, efterlemnade, jemte enkemannen, myndige sonen C. J. Johansson, som vistades i Amerika, samt att behållningen i boet uppginge till 2,669 kronor 60 öre, *dels ock* i bestyrkt transsumerad afskrift en den 23 mars 1882 upprättad bouppteckning efter bemälda J. A. Johansson, utvisande att han afidit den 24 januari 1882.

I anledning af berörda ansökning afgaf Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Vermlands län underdånigt utlåtande och öfverlemnade dervid från vederbörande kronofogde inhemtadt yttrande, deri denne meddelade, att Carl Johan Johansson, som vore född den 26 maj 1838 af makarne förre gästgifvaren Johan Albert Johansson och hans hustru Anna Greta Lindell, den 24 november 1871 emigrerat till Amerika, att han inom riket saknade kända arfvingar, samt att han, såvidt utrönas kunnat, icke förorsakat stat eller kommun några särskilda kostnader, med anledning hvaraf kronofogden tillstyrkte bifall till ansökningen; och hemstälde Kongl. Maj:ts befallningshafvande för egen del, att, ehuru sökandena icke kunnat återropa annat förhållande till grund för ansökningen, än att hustru Lundblad vore oäkta dotter till Carl Johan Johansson och att ifrågavarande arfsmedel, som vid bouppteckningen den 9 januari 1895 uppgått till 4,298 kronor 75 öre, delvis tillfallit Carl Johan Johansson i arf efter hans ofvan bemälda moder Anna Margreta Johansson, född Lindell, hvilken sistnämndas man J. A. Johansson genom det af

honom den 10 november 1881 upprättade testamente syntes hafva velat, i hvad på honom ankomme, trygga hustru Lundblads rätt till samma medel, ansökningen likväl, med afseende på de i ärendet förekomna omständigheter och då på grund af det utaf sökandena åberopade intyg angående deras förmögenhetsvilkor finge antagas, att de vore i behof af ifrågavarande qvarlätenskap, måtte varda bifallen.

Sedan ärendet derefter blifvit till kammarkollegium remitteradt för inhemtande af kammaradvokatfiskalsembetets utlåtande, instämde embetet till lagtima höstetinget 1896 med förenämnda häradsrätt ej mindre sökandena än äfven organisten A. F. Carlstedt i Christinehamn, hvilken sistnämnde i egenskap af god man på grund af rådstufvurättens i nämnda stad den 18 augusti 1890 utfärdade förordnande innehade qvarlätenskapen efter Carl Johan Johansson, med yrkande att samma qvarlätenskap måtte förklaras skola såsom danaarf tillfalla Kongl. Maj:t och kronan, samt att Carlstedt måtte förpligtas att till advokatfiskalsembetet redovisa danaarfsmedlen med upplupen ränta. Under berörda rättegång blefvo på svarandenas begäran såsom vittnen hörde nedannämnda personer, hvilka, enligt hvad de vid vittnesförhören förda protokoll utvisa, dervid berättade: 1:o) *förre smideshandlanden Carl Andersson* i Christinehamn, att vittnet, som varit nära bekant med både Carl Johan Johansson och dennes föräldrar, kunde intyga, såväl att Carl Johan Johansson erkänt hustru Lundblad såsom sin dotter, som ock att denna af hans föräldrar alltid betraktats såsom deras sondotter; att Carl Johan Johansson före sin afresa till Amerika förklarat sin afsigt vara att gifta sig med Johanna Olsson, men att han för tillfället icke hade råd att sätta bo; samt att vittnet vid Carl Johan Johanssons moders död förordnats till god man för Carl Johan Johansson, i hvilken befattning han efterträds af P. A. Engdahl; 2:o) *organisten Christian Hedström* i Visnum, att för vittnet förevisats ett bref, som under något af åren 1871—1875 från Amerika af Carl Johan Johansson skrivits till Johanna Olsson, i hvilket bref, deri vittnet väl igenkänt Carl Johan Johanssons handstil, denne förklarat sig skänka sitt mödernearf till sin och Johanna Olssons dotter Laura; att Carl Johan Johansson, hvilken vittnet väl känt, före sin afresa till Amerika för vittnet förklarat sig hafva haft samlag med Johanna Olsson, hvarjemte Carl Johan Johansson af allmänna ryktet i Visnum utpekats såsom fader till hustru Lundblad; samt att vittnet jemväl hört J. A. Johansson erkänna henne såsom sin sondotter; samt 3:o) *repslagaren Johan August Olsson* i Christinehamn, att vittnet, som varit nära bekant med Carl Johan Johansson, vid ett tillfälle på sensommaren år

1867 eller 1868 jemte en numera af tiden person samvarit med Carl Johan Johansson i dennes föräldrars dåvarande bostad vid Kurlanda, hvarvid Carl Johan Johansson under samtalets gång yttrat, att han, derest fadern varit död, skulle gifta sig, samt, på fråga af vittnet, med hvem det kunde vara, tillagt, att det skulle vara med Johanna Olsson, med hvilken han hade ett barn; att vittnet af samtalet i öfrigt fått den uppfattningen, att Carl Johan Johansson och Johanna Olsson sinsemellan öfverenskommit om giftermål, ehuru fadren vägrat sitt bifall dertill; samt att vittnet, efter det Carl Johan Johansson lemnat Sverige, år 1871 från denne bekommit ett bref, hvori han frågat, huru det vore med Johanna och deras dotter.

Efter det saken å ömse sidor öfverlemnats till häradsrättens pröfning och svarandena dervid yrkat, att hustru Lundblad på grund af den förebragta bevisningen måtte förklaras för Carl Johan Johanssons äkta dotter och tillerkännas qvarlätenskapen efter denne, utlät sig häradsrätten genom dom den 15 mars 1897, att, ehuru det icke kunde anses vara genom hvad i saken förekommit styrkt, att hustru Lundblad blifvit af Carl Johan Johansson med Johanna Olsson aflad under äktenskapslöfte, likväl och då hvad förre smideshandlanden Carl Andersson och repslagaren Johan August Olsson i saken vittnat måste anses innefatta bevisning derom, att hustru Lundblads moder Johanna Olsson efter födelsen af hennes bemälda barn blifvit af Carl Johan Johansson äktenskap tillsagd, samt hustru Lundblad sålunda jemlikt 8 kap. 1 § ärfdabalken skulle taga arf efter Carl Johan Johansson som barn af laggift säng, ogillades advokatfiskalsembetets i saken förda talan.

Svea hofrätt, dit saken efter vad af advokatfiskalsembetet fullföljdes, yttrade deremot i dom den 31 december 1897, som vunnit laga kraft, att, enär icke genom hvad i saken förekommit blifvit lagligen styrkt, att, på sätt uppgifvits, Carl Johan Johansson efter hustru Lundblads födelse tillsagt hennes moder äktenskap och ej heller eljest ådagalagts något förhållande, på grund hvaraf hustru Lundblad skulle vara till qvarlätenskapen efter Carl Johan Johansson berättigad; alltså och då i saken vore upplyst, att, efter det kallelse å Carl Johan Johanssons okända arfvingar varit i allmänna tidningarna införd, icke intill den 21 januari 1896 någon arfvinge efter Carl Johan Johansson låtit anmäla sig vare sig hos vederbörande domhafvande eller hos Carlstedt, pröfvade hofrätten i förmågo af 15 kapitlet 6 § ärfdabalken rättvist att, med ändring af häradsrättens dom, förklara qvarlätenskapen efter Carl Johan Johansson såsom danaarf tillkomma Kongl. Maj:t och kronan,

hvarjemte Carlstedt förpligtades att till advokatfiskalembetet redovisa samma qvarlätenskap med den ränteafkastning, som derå kunde vara upplupen.

Nu hafva sökandena i en till Kongl. Maj:t den 4 mars 1898 ingifven skrift fullföljt sin ofvan omförmälda ansökning och dervid tillika framhållit, att, ehuru hofrätten ansett full bevisning om hustru Lundblads rätt som äkta barn icke vara förebragt, de under rättegången framkomna omständigheter likväl borde anses som synnerligen starka indicier för sannolikheten af hennes påstådda rätt; att dertill komme att J. A. Johansson, såsom af ofvanberörda testamente framginge, velat tillförsäkra hustru Lundblad rätt till arvet efter Carl Johan Johansson, liksom ock denne i bref af den 22 augusti 1874 till hustru Lundblads moder förklarar sig vilja skänka hustru Lundblad hvad han ärft efter sina föräldrar, hvilket just utgjorde Carl Johan Johanssons qvarlätenskap; samt att sålunda uppenbart vore, att Carl Johan Johanssons önskan varit, att hans qvarlätenskap skulle tillfalla hustru Lundblad, ehuru sådana formaliteter icke iakttagits, som förmått tillförsäkra henne densamma; varande vid denna ansökning i bestyrkt afskrift af afskrift fogadt ett af Carl Johan Johansson i Endora den 22 augusti 1874 dag tecknadt, till en person med namn »Johanna» stäldt bref, deri Carl Johan Johansson anhållit om meddelande, huruvida hans fader lefde och »huru det vore stäldt», med tillägg såsom orden lyda: »jag tänkte det skulle blifva något efter dem. Jag vill ej hafva något, men det lilla som blir vill jag gifva till vår Laura»; hvarjemte organisten C. Hedström å berörda afskrift den 28 februari 1898 tecknat intyg, att afskriften vore i full öfverensstämmelse med det af honom en gång lästa originalbrefvet.

I sitt i ärendet afgifna underdåniga utlåtande har kammaradvokatfiskalsembetet meddelat, att danaarfsmedlen jemte redovisning den 7 maj 1898 af advokatfiskalsembetet mottagits och numera, efter afdrag af utanordnad aktoratsprovision, uppginge till ett belopp af 3,600 kronor, som i statskontoret innestode; och har embetet på grund af hvad i ärendet förekommit, särskildt till stöd för det antagande att Carl Johan Johanssons vilja varit, att hans qvarlätenskap skulle tillfalla hans oäkta dotter, nuvarande hustru Lundblad, tillstyrkt bifall till den underdåniga ansökningen.

Med afseende å hvad i ärendet sålunda förekommit vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva, att kronans rätt till ifrågasvarande danaarfsmedel må på hustru Laura Maria Lundblad öfverlätas.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

Under Hans Maj:ts,

Min Allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Er. Gust. Boström.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 27 januari 1899.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHJELM,
 WIKBLAD,
 friherre RAPPE,
 ANNERSTEDT,
 VON KRUSENSTJERNA,
 CLAËSON,
 DYRSSEN.

Tillförordnade chefen för finansdepartementet, herr statsministern Boström föredrog härefter:

En af stadsbokhållaren Carl Emil Lundblad och hans hustru Laura Maria Lundblad, född Johansson, gjord underdånig ansökning, att kronans rätt till danaarf efter för död förklarade förre landtbrukaren Carl Johan Johansson från Gärdberg i Varnums socken af Vermlands län måtte till hustru Lundblads förmån efterskänkas;

i anledning hvaraf underdånigt utlåtande afgifvits ej mindre af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i nämnda län än äfven af kammaradvokatfiskalsembetet, som dervid meddelat, att ifrågavarande danaarfsmedel efter afdrag af utanordnad aktoratsprovision uppginge till ett belopp af 3,600 kronor.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit tillstyrkte statsrådet, att Kongl. Maj:t måtte i nådig

proposition föreslå Riksdagen att medgifva, att kronans rätt till ifrågavarande danaarfsmedel finge på hustru Laura Maria Lundblad öfverlätas.

Hvad statsrådet sålunda tillstyrkt behagade Hans Kongl. Höghet Kronprinsen Regenten bifalla, och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:
Richard Hägglöf.